

Årsrapport 2000

Post- og teletilsynet
Norwegian Post and Telecommunications Authority

Revierstredet 2
Postboks 447 Sentrum
N-0104 OSLO

Telefon +47 22 82 46 00
Telefaks +47 22 82 46 40
E-post: firmapost@npt.no
www.npt.no

Tekst, design og produksjon: Gazette
Foto: Charlotte Blom
Trykk: Grafisk Senter Grøset
Papir: EuroBulk
Opplag: 2.500
Mars 2001

POST- OG TELETILSYNET
Norwegian Post and Telecommunications Authority

INNHold

■ Visjon	1
■ Dette er Post- og teletilsynet	2
■ Hovedhendelser 2000	6
■ Direktøren har ordet	7
■ Statistikk	8
■ Radio- og Teleregulering: Tildeling UMTS	12
■ Radio og teleregulering: 2000	14
■ Postregulering: Pris Norgespakken	16
■ Postregulering: 2000	18
■ Teknisk tilsyn og standardisering: Økt flysikkerhet	20
■ Teknisk tilsyn og standardisering: 2000	22
■ Grenseløst samarbeid	24
■ Regnskap/noter	26
■ E-post og telefonliste	28
■ Post- og teletilsynet i samfunnet	29

VISJON

«NORSKE POST- OG TELETJENESTER SKAL VÆRE BLANT DE TRE BESTE I VERDEN»

MÅL

■ Post- og teletilsynet (PT) skal gjennom sine vedtak og aksjoner bidra til at norske brukere kan velge mellom post- og teletjenester som er blant de aller beste i hele verden. Dette innebærer at etter en periode hvor tilbyderne i stor grad har vært i fokus, ønsker PT i større grad å rette blikket mot sluttproduktene og brukernes situasjon.

HOVEDSTRATEGI

– **PT skal skape en effektiv kombinasjon av markedskrefter og tilsyn.**

■ PT skal bidra til at norske posttjenester konkurranseutsettes raskere og tryggere ved å bruke erfaringene fra telemarkedet.

■ Virksom konkurranse er et sentralt virkemiddel. Samtidig må det erkjennes at post- og telemarkedene i lang tid sannsynligvis vil være imperfekte markeder. Det vil derfor være nødvendig med regulering. Men de enkelte delmarkedene vil kunne ha forskjellig modenhet. I tillegg vil utviklingen kunne variere innenfor de ulike markedene. Strategien er derfor at PT må være fleksibel og bevisst i valg av virkemidler. PT bør framme markedskreftene der disse må kunne forventes å være mer effektive enn tradisjonelle regulatoriske virkemidler. Siktemålet er at PT ikke skal regulere mer enn nødvendig.

– **PT skal være en offensiv, profesjonell og omstillingsvillig organisasjon, som er aktiv i europeiske organer.**

■ PT har store ressurser og muligheter. Ved å fokusere mer på viktige oppgaver og å utnytte, eventuelt bygge opp ny kompetanse, skal PT bli godt rustet til å møte nye utfordringer. Saksbehandlingen skal preges av klare kvalitetskrav.

■ Ledelsen ønsker at PT bruker sine kreative evner og blir en mer resultatorientert og konstruktiv organisasjon. PTs handlingsrom bør utforskes og utnyttes bedre.

■ PT må videre bli bedre til å vurdere hvilke oppgaver eller aktiviteter som ikke lenger er så vesentlige, og som kan fases ut, samt vurdere om det er mulig å nå reguleringsmålene på en enklere måte.

■ PT har som målsetting å være mer dristig og synlig utad. Dette skal bidra til at PT når bedre resultater på en mer effektiv måte.

VIRKSOMHET POST- OG TELETILSYNET ER EN SEKTORMYNDIGHET SOM ER PÅLAGT Å FØRE TILSYN MED POST- OG TELESEKTØRENE I NORGE, BIDRA TIL AT POST- OG TELEPOLITISKE MÅL NÅS, SAMT IVARETA NORSKE INTERESSER OG FORPLIKTELSER GJENNOM INTERNASJONALT ARBEID.

■ Som et ledd i forberedelsen til et liberalisert telemarked ble Statens teleforvaltning opprettet i 1987. Ti år senere ble også postmarkedet overført som ansvarsområde for etaten, og navnet endret til Post- og teletilsynet. I Samferdselsdepartementets instruks blir Post- og teletilsynet gitt rollen som «det sentrale utøvende kontroll- og tilsynsorgan for post- og televirksomhet i Norge».

I de første årene etter opprettelsen i 1987, konsentrerte Statens teleforvaltning arbeidsinnsatsen om å tilrettelegge for den konkurranse som skrittvis ble innført. Det overordnede formålet både i teleloven og postloven er imidlertid å sørge for at sluttbrukernes interesser blir ivaretatt. Før markedsforholdene var skikkelig tilrettelagt for fri konkurranse, var det likevel nødvendig å bruke mesteparten av ressursene på virksomhet rettet mot aktørene. Nå er tiden kommet for en sterkere fokusering på sluttbrukerne.

Hvordan kan PT sikre sluttbrukernes interesser best mulig? Dette er en av de største utfordringene for PT i året som kommer! Her kan PTs erfaringer som postregulator utgjøre et godt grunnlag. Da PT overtok Posten og postmarkedet som sitt ansvarsområde, ble fokus nødvendigvis mer rettet mot sluttbrukerne. En annen utfordring for PT er å gi mer relevant og aktørspesifikk, eller målrettet, informasjon til markedsaktørene, både tilbydere og etterspørere.

Videreutvikling av regelverk vil måtte skje kontinuerlig, siden den tekniske utviklingen byr på stadig nye regulatoriske utfordringer. Det gjør også de stadig nye endringene som kommer fra EU. Revisjon av teleloven, revisjon av forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste blir store oppgaver i 2001. PT ser det også som en viktig utfordring å få til en bedre evaluering av egen virkemiddelbruk og sørge for en mer effektiv ressursutnyttning.

POST- OG TELETILSYNETS OPPGAVER

Hovedmålene for utviklingen på teleområdet er å sikre husstander og bedrifter over hele landet grunnleggende teletjenester av høy kvalitet til rimelig pris og å sikre størst mulig verdiskaping og effektiv utnyttelse av ressursene i telesektoren, ved å sikre tilgang til og effektiv bruk av offentlig telenett og offentlig teletjeneste gjennom virksom konkurranse.

Postlovens formål er på samme måte å sikre et landsdekkende formidlingstilbud av postsendinger til rimelig pris og god kvalitet. Også her er det et mål at ressurser skal utnyttes mest mulig effektivt sett fra samfunnets side.

EKSEMPLER PÅ POST- OG TELETILSYNETS ARBEIDSOPPGAVER:

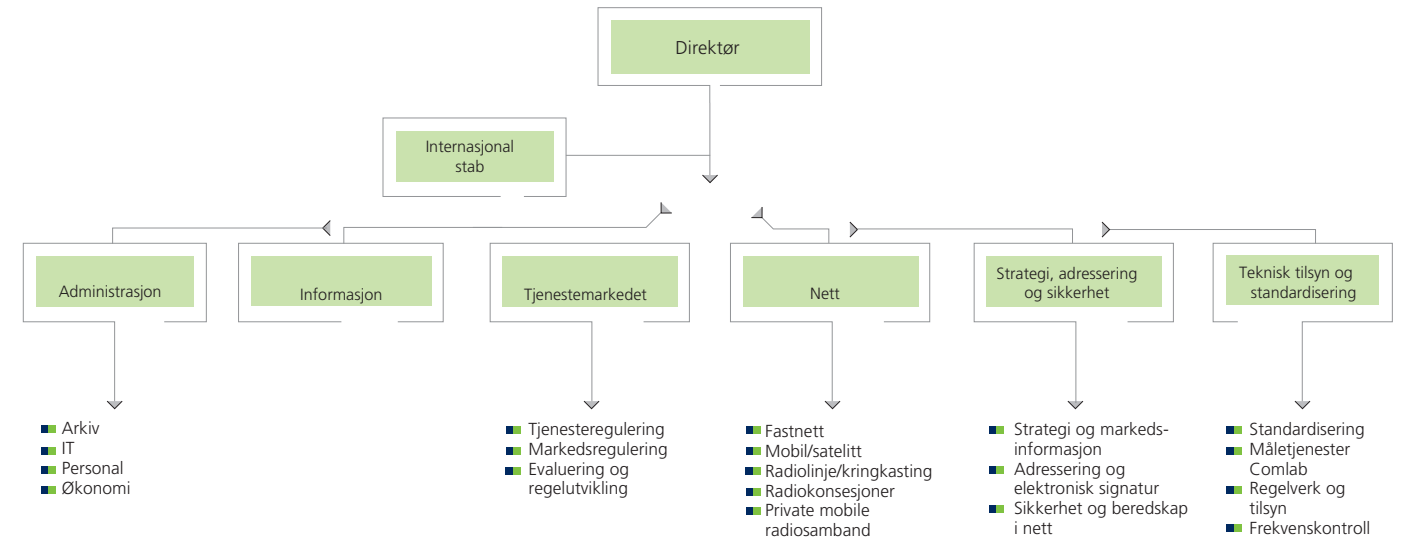
- føre kontroll med at **lover, forskrifter og konsesjonsvilkår** blir etterlevd
- ha tilsyn med **aktørene på post- og teleområdet**
- utarbeide **forskrifter**
- utføre **markedskontroll** av teleutstyr
- ansvar for tele- og post**standardisering**
- ansvar for **radiofrekvensforvaltning**
- ansvar for **nummerforvaltning**
- delta i **internasjonalt** arbeid

LEDERGRUPPEN

DET NORSKE POST- OG TELEMARKEDET ER INNE I EN RIVENDE UTVIKLING. LEDELSEN I POST- OG TELETILSYNET HAR STORE UTFORDRINGER FORAN SEG OG JUSTERER ORGANISASJONEN FOR Å VÆRE BEDRE RUSTET TIL Å TA FATT PÅ OPPGAVENE.

Informasjonsdirektør
Anne Marie Storli
leder PTs nye informasjonsavdeling.

DEN NYE VIRKELIGHETEN

Post- og teletilsynet er nå inne i en omstillingsprosess for å tilpasse organisasjonen til nye utfordringer. Den nye organisasjonsstrukturen i PT er virksom fra 1. mai 2001. Justeringen av organisasjonen er først og fremst begrunnet i at ledelsen ønsker å fremme tverrfaglig samhandling og utnytte synergier i reguleringen av post- og telemarkedene.

PT vil legge større vekt på synlighet og tydelighet. Informasjon og rådgiving overfor sluttbrukermarkedene vil være prioriterte oppgaver.

Markedskunnskap vil bli stadig viktigere etter hvert som markedene utvikles. PT vil bidra med analyser og statistikk som kan være til hjelp for aktører og marked. Et annet viktig område er

arbeidet for å øke teleberedskapen og sikkerheten i telenettene.

Ledelsen legger opp til at PT skal være en omstillingsvillig og dynamisk organisasjon. Det betyr at organisasjonsjusteringer jevnlig vil bli vurdert for best mulig å kunne utnytte synergier i reguleringen av post- og telemarkedene.

Direktør
Willy Jensen
leder Post- og teletilsynet.

Avdelingsdirektør
Bjørnar Gundersen
leder PTs administrasjonsavdeling.

Avdelingsdirektør
Knut Bryn
leder avdelingen for teknisk tilsyn og standardisering.

Avdelingsdirektør
Geir Jan Sundal
leder avdelingen for netterelatert regulering.

Avdelingsdirektør
Torstein Olsen
leder avdelingen som regulerer tjenestespektret innen post- og telemarkedene.

Avdelingsdirektør
Jan Graff
leder avdelingen for strategi, analyser, nettadresser og sikkerhet.

Avdelingsdirektør
Eugen Landeide
leder staben som arbeider spesielt med internasjonalt samarbeid.

HOVEDHENDELSER 2000

- Norge innehar **formannskapet i CEPT** (Conférence Européenne des Administrations des Postes et des Télécommunications) og leder reformarbeidet med å gjøre organisasjonen mer effektiv.
- **Juli: Typegodkjenning av teleutstyr** faller bort da Radio- og teleterminaldirektivet trår i kraft (R&TTE-direktivet)
- **August:** For første gang tar PT i bruk **tvangsmulkt som sanksjonsmiddel**, da Posten Norge BA blir pålagt dagsbøter inntil minstekravet for framsendingstid av brevpost er dokumentert
- **September:** Willy Jensen tiltrer som **ny direktør** i PT etter at Roald Ekholdt sluttet som direktør 1. mars 2000. (Avdelingsdirektør Jan Graff hadde ansvaret i interimperioden.)
- **Oktober:** Ny **navnepolitikk for internett** blir ferdig utarbeidet
- **November:** Tildeling av **UMTS-lisenser** til Broadband Mobile ASA, NetCom GSM as, Tele2 Norge AS og Telenor ASA

DIREKTØREN HAR ORDET

■ De norske post- og telepolitiske målene er ambisiøse med hensyn til tjenestekvalitet og prisnivå for sluttbrukerne. Tilbydere og andre industri-

aktører skal bidra til at bedrifter og forbrukere over hele landet kan utnytte avanserte og pålitelige tjenester innenfor alle produktområder. PT legger forholdene til rette for at befolkningen skal kunne bruke billige, innovative og pålitelige post- og teletjenester som er tilpasset markedet.

PT anvender regelverk og forskrifter optimalt for å sikre sluttbrukernes interesser. Stimulering til konkurranse er ett av virkemidlene. Overfor de aktører som har sterk markedsstilling vil asymmetrisk regulering fortsette. Riktig prising av samtrafikk, likeverdig tilgang til ulike deler av offentlig post- og telenett og nummerportabilitet er viktige konkurransefremmende tiltak. Offentliggjøring av sammenligninger i forhold til tjenestekvalitet og prisnivå med andre land, kan gi grunnlag for justering av regulerings-tiltak. Dette vil være spesielt relevant for opera-

tører som har kommersielle ambisjoner i et internasjonalt marked.

Prisstrukturene er i ferd med å bli særdeles kompliserte. I 2001 vil PT formidle prisinformasjon for sluttbrukerne ved at en oppdatert pris- og avtaleveiledning for teletjenester vil bli tilgjengelig på vår hjemmeside. Det vil bli vurdert om prisinformasjonen også skal omfatte post-tjenester. Dermed kan sluttbrukerne selv sammenligne de prisene som er relevante for dem.

Det er fortsatt utilstrekkelig konkurranse i det norske telemarkedet. På de fleste markedssegmenter har Telenor særdeles sterk markedsstilling. I mobilmarkedet har vi en faktisk duopol-situasjon, Telenor og Netcom. PT vil derfor bli enda mer offensiv i sin regulering for å oppnå virksom konkurranse i flere markedssegment. Det er med tilfredshet vi registrerer økt konkurranse på leide samband med høy hastighet.

Fortløpende gjennomgang av regelverk og forskrifter er viktige oppgaver for PT. Teleloven og forskrift om offentlig telenett og offentlig tele-

tjeneste er under revisjon, og arbeidet skjer i samarbeid med Samferdselsdepartementet (SD). EU tok i 1999 initiativet til å revurdere sitt eget regelverk innen telekommunikasjonsområdet (Review 99). PT har arbeidet med denne revurderingen i 2000. Det nye EU-regelverket får direkte konsekvenser for norsk lovgivning allerede fra begynnelsen av 2001.

PT har foreslått at det bør utlyses nye mobil-konsesjoner i 900 og 1800 MHz-båndene. Dette for å kunne utnytte frekvenser til mobil-kommunikasjon som i dag står ubrukte. Etter forslag fra SD har Stortinget gitt sin tilslutning til å benytte auksjoner som tildelingsmetode. Videre oppfølging av dette vil være en av mange viktige oppgaver for PT i 2001.

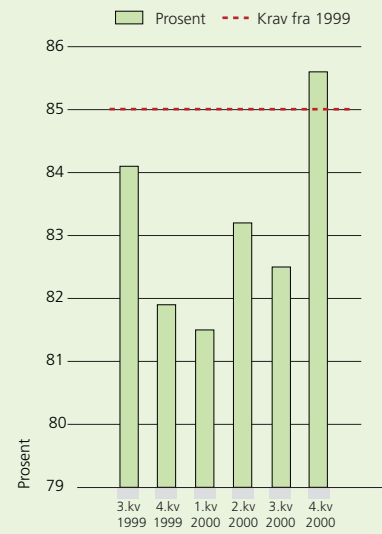
PT står kontinuerlig overfor nye reguleringsfaglige utfordringer. Den teknologiske konvergens som framkommer ved digitale kommunikasjonsnett, bringer telenett og kringkastingsnett sammen. Dette fører selvfølgelig til forretningsmessig posisjonering fra de store innholdsleverandører så vel som fra operatørene. Den alliansen som etableres på denne bakgrunn er trolig sunt både for industriutvikling og for samfunnsutviklingen i Norge. Det er positivt at denne utviklingen kan skje i samarbeid med myndighetene slik at både ressursforvaltningen – for eksempel radiofrekvensbruk – og konkurranse-lovgivingen kan ivaretas på best mulig måte.

Posten Norge BA (Posten) synes vel rustet for ytterligere konkurranseutsetting. PT arbeider nært sammen med SD med ny konsesjon for Posten. Etter en rekke vellykkede endringer innenfor postens tjenestetilbud, for eksempel post-i-butikk, ser PT interessante samfunnsmessige fordeler i å få til bedre utnyttelse av den norske postale infrastruktur. Ytterligere konkurranse forventes å føre til fordeler både for Posten og for samfunnet som helhet.

Jeg vil bidra til at PT skal bli mer synlig og offensiv i forhold til vår oppgave som tilsynsmyndighet innenfor post- og telemarkedene. På den annen side skal aktørene kunne forvente forutsigbarhet fra PTs side. I tråd med overordnede myndigheters mål skal PT ivareta sine oppgaver i balansen mellom sluttbruker, samfunn og aktører.

Willy Jensen, direktør

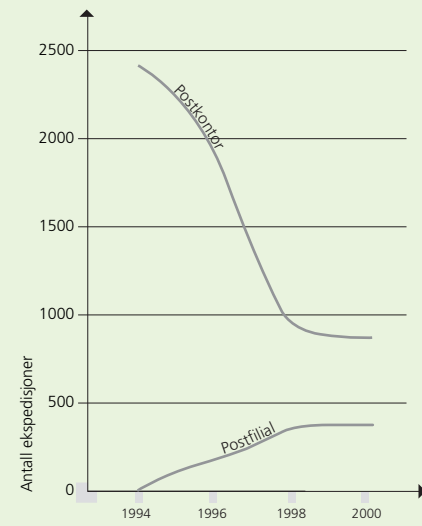
STATISTIKK POST

Figur 1

Framsending A-post i Norge i 2000

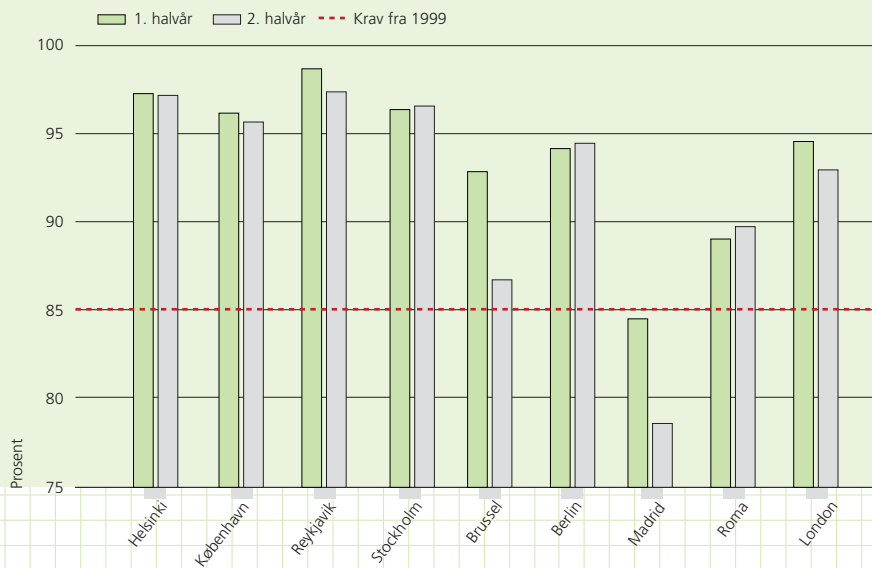
Figuren viser hvor stor andel av A-posten som er framme hos mottaker dagen etter at forsendelsen er postlagt. Ifølge kravet i konsesjonen fra 1999 skal minst 85 prosent være framme over natta. Siste kvartal 2000 klarte Posten for første gang å innfri kravet.

Figur 2

Antall faste ekspedisjonssteder

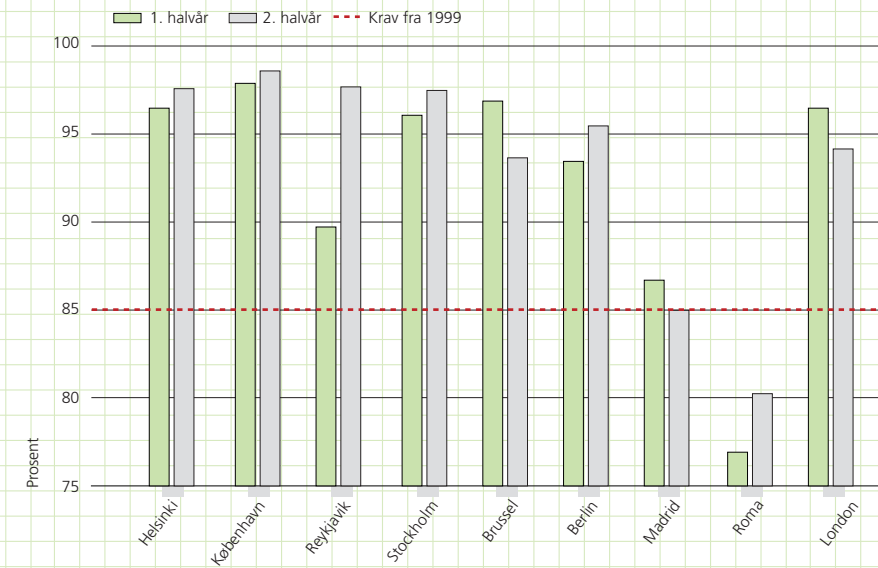
Tilgjengelighet til postkontor eller ekspedisjonssted der man kan få utført posttjenester, for eksempel sende eller motta pakker, sende rekommandert post osv, er ett av flere mål på kvalitet og servicenivå sett fra sluttbrukerens side. I 1994 var det 2.415 postkontorer i Norge. I 2000 var antallet redusert til 875, mens det var opprettet 378 postfilialer. Det forventes at antall postfilialer vil øke vesentlig i 2001.

Figur 3

Framsending A-post fra utvalgte byer i 2000

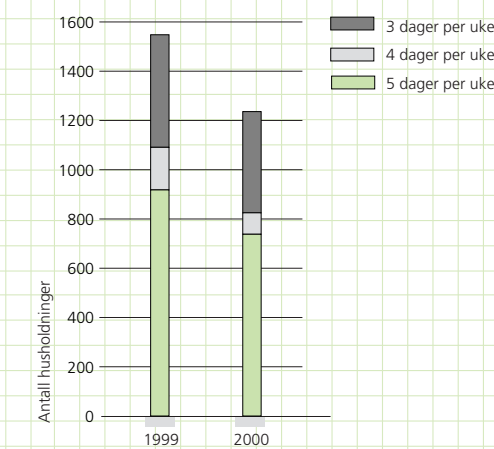
Figuren viser andel A-post som er framme innen tre dager etter innlevering i ulike europeiske byer. Kravet er at minst 85 prosent skal være framme hos mottaker i løpet av denne tiden.

Figur 4

Framsending A-post til utvalgte byer i 2000

Figuren viser andel A-post som er framme tre dager etter innlevering i Oslo. Kravet er at minst 85 prosent skal være hos mottaker i løpet av denne tiden.

Figur 5

Utleveringshyppighet – postsendinger

I Norge er kravet at det skal deles ut post seks dager i uka. I de fleste andre land deles det kun ut post fem dager i uka. EU stiller ikke krav om postutlevering mer enn fem dager i uka. I Sverige er målet at ikke flere enn 5.000 husholdninger skal få post sjeldnere enn fem dager i uka. Til sammenligning er det bare 498 husholdninger i Norge som får post sjeldnere enn det.

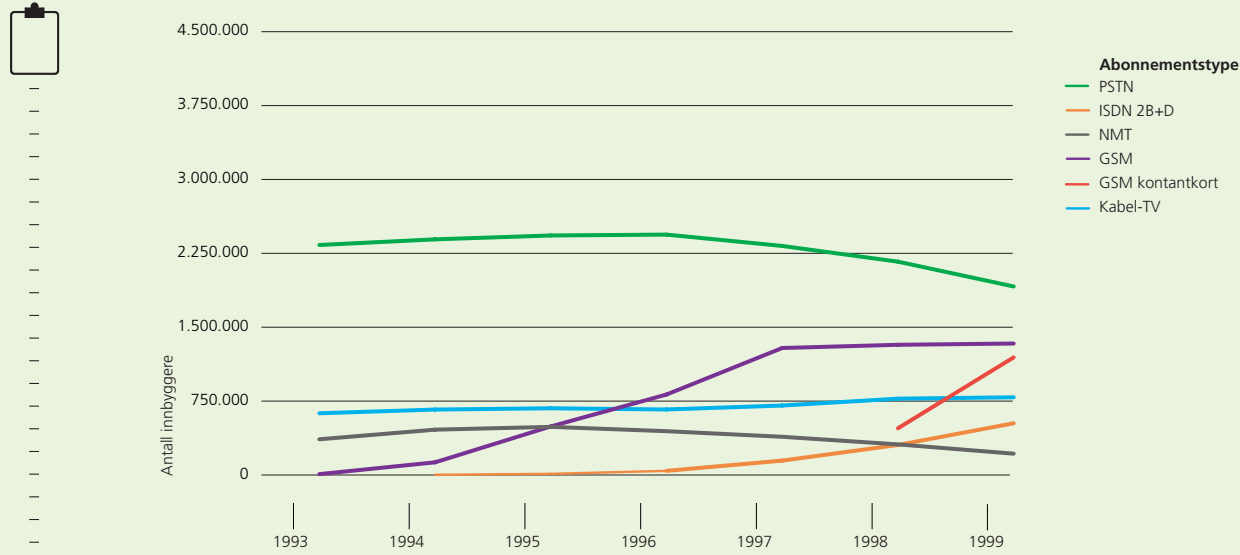
TAUSHETSPLIKT

I løpet av 2000 behandlet PT ca 1100 anmodninger om fritak fra taushetsplikten for teleoperatører i forbindelse med politietterforskning.

SIKKERHETSKLARERING

PT gjennomførte ca 1300 sikkerhetsklareringer i 2000. Av disse var 1170 klareringer av ansatte i Telenor og 43 interne klareringer. Resten av sikkerhetsklareringene gjaldt Jernbaneanverket, Posten Norge BA og vegvesenet. Omfanget av sikkerhetsklaringsoppdrag øker. På slutten av 2000 fikk PT også ansvar for sikkerhetsklarering av personell i Havari-kommisjonen for sivil luftfart og Luftfartstilsynet.

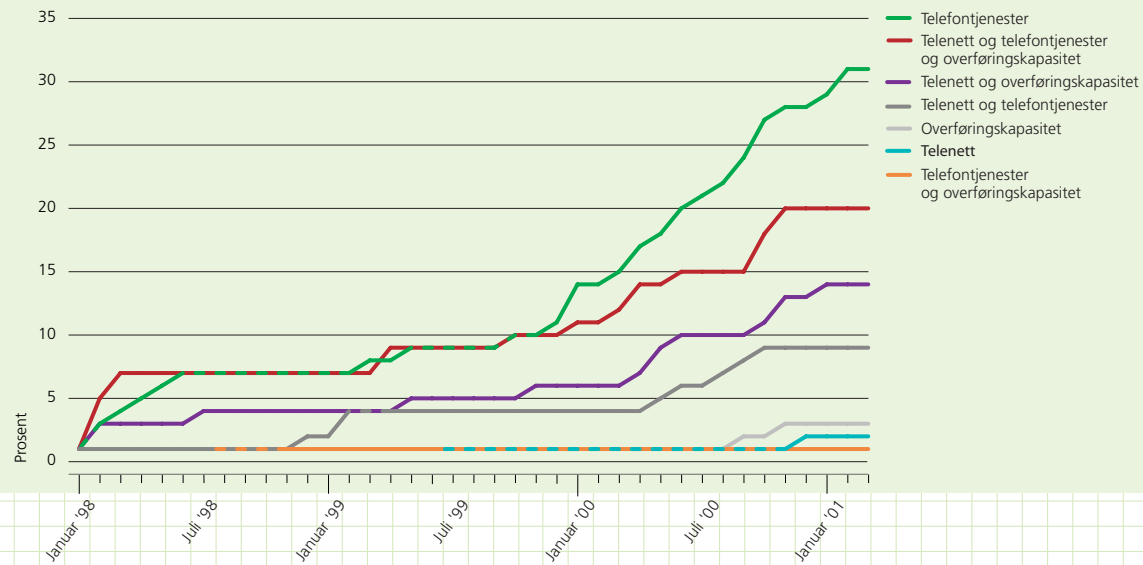
STATISTIKK TELE

Figur 6

Antall abonnement fordelt på type tjeneste

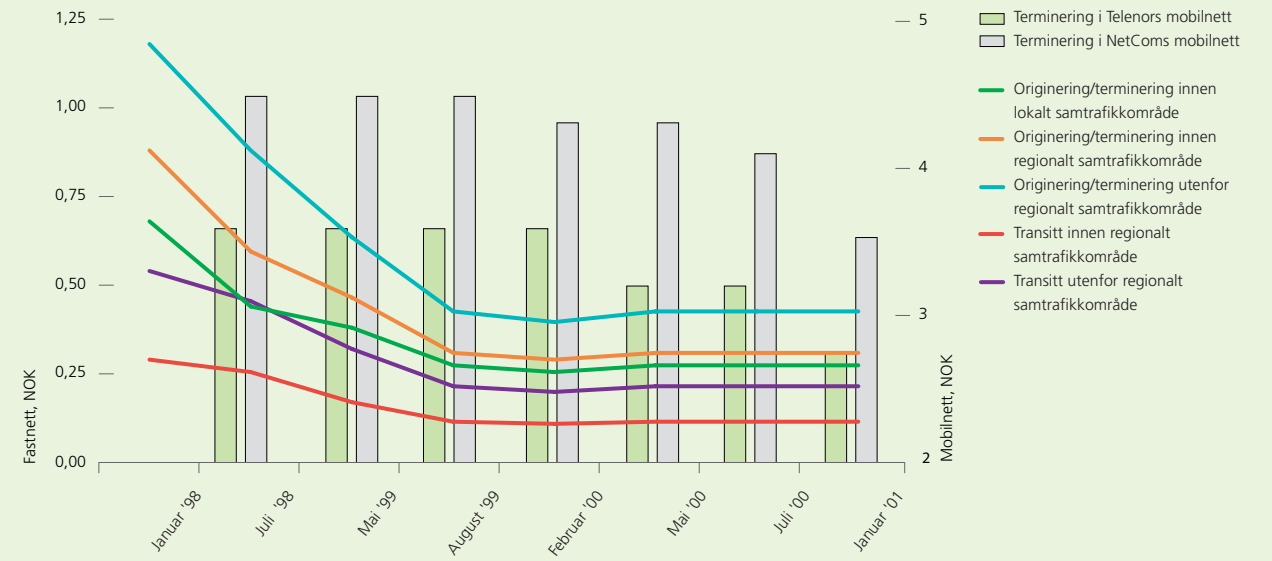
Kabel-TV-tilknyttingen har vært stabil. Den mest markante utviklingen ser vi da kortantkortene ble introdusert i 1998. Fra 1998 til 1999 bestod all netto tilvekst på GSM-abonnement av kortantkort. Veksten i ISDN-markedet ser ut til å avta.

Figur 7

Registrerte og konsesjonerte aktører i Norge

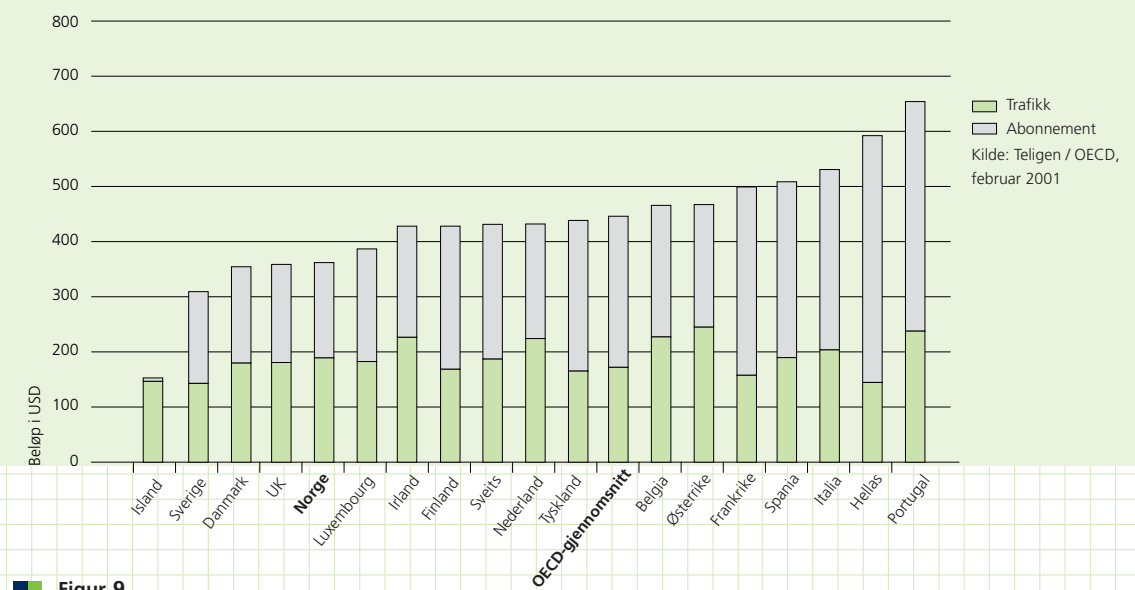
Kurven viser at mange nye aktører registrerte seg i 1998 rett etter liberaliseringen. Deretter flater kurven ut, men nå er tendensen at flere nye aktører melder seg.

Figur 8

Samtrafikkpriser

Samtrafikkprisene begynte å synke da det norske telemarkedet ble liberalisert fra 1. januar 1998. Drøyt halvannet år senere flater kurven ut og det kan se ut som om prisnivået har stabilisert seg.

Figur 9

Årlige utgifter til fasttelefon for privatkunder (beløpene i USD, korrigert for forskjeller i kjøpekraft per februar 2001)

Figuren viser hvor mye forbrukerne må betale for sin telefonbruk per år. Tabellen viser samtidig hvor stor andel abonnementsavgiften utgjør i forhold til samtaleprisen. Som det framgår av figuren ligger Norge relativt godt an prismessig sammenlignet med de fleste andre europeiske land. Sammenlignet med de nordiske landene kommer Norge nest dårligst ut, bare Finland er dyrere.

RADIO- OG TELEREGULERING: ET EKSEMPEL

ET STADIG TILBAKEVENDENDE TEMA I PRESSEN DE SISTE PAR ÅRENE

HAR VÆRT SPEKULASJONER OG VISJONER OMKRING

TREDJE GENERASJONS MOBILTELEFONI – OG SÆRLIG DA UMTS.

KONVERGENS

TILDELING UMTS

- UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) er et tredje generasjons mobilkommunikasjonssystem.
- I tillegg til å overføre tale og data, vil UMTS gjøre det mulig å sende og motta bilder, grafikk, video og annen bredbåndskommunikasjon via mobiltelefon.
- PT organiserte arbeidet med å tildele UMTS-lisensene i Norge.
- Broadband Mobile ASA, NetCom GSM AS, Tele2 Norge AS og Telenor ASA fikk UMTS-lisens

■ I november 2000 var skjønnhetskonkurransen om de ettertraktede UMTS-lisensene avgjort. Fire søkere fikk hver sin lisens og kunne begynne utbyggingen av neste generasjons mobilnett. Forventningene til dette nettet har vært enorme, både med hensyn til tjenestespekteret som kan tilbys og de gevinster man har forestilt seg vil være å hente for tilbydere og investorer. Med hensyn til nye typer tjenester er mulighetene antakeligvis flere og større enn vi i dag kan tenke oss.

Når UMTS en gang er ferdig utbygd, vil det kunne overføres informasjon (data) i en hastighet opp mot to Megabit per sekund. Når det gjelder de store gevinstene er det vel mye som i dag tyder på

at kostnadene forbundet med å bygge ut UMTS-nettene blir såpass store, at det neppe er snakk om noen voldsom økonomisk gevinst med det aller første.

Fullt utbygd vil UMTS-terminalene, eller de nye mobiltelefonene, kunne fungere som både pc og TV. Det er spådd at UMTS vil spille en nøkkelrolle i utviklingen av et massemarked for trådløs multimedia-kommunikasjon av topp kvalitet. UMTS Forum, en sammenslutning av aktører som deltar i mobiltelefoniutviklingen, anslår at denne typen kommunikasjon vil nå to milliarder brukere verden over allerede i 2010. Man forutser også at UMTS vil øke tempoet i konvergensutviklingen.

Konvergensutviklingen i sin tur, stiller forvalterne av teleloven og kringkastingsloven overfor nye utfordringer. Når skillet mellom telekommunikasjon og TV-overføring viskes ut, må regelverket justeres. Dette arbeidet er i gang.

Som forvalter av teleloven var det imidlertid PTs oppgave å komme med en anbefaling til Samferdselsdepartementet om hvilke søkere som burde få UMTS-lisens. Telelovens formål er blant annet å fremme oppfyllelse av nasjonale behov for telekommunikasjon og effektiv bruk av ressursene gjennom virksom konkurranse. De nasjonale behovene er naturligvis under kontinuerlig endring ettersom tjenestespekteret utvikler seg – det som i dag anses for å være alternative tilleggstjenester vil i morgen være basistjenester.

Når media har omtalt UMTS har man vært mest opptatt av underholdningsaspektet. Video på mobiltelefonen er naturligvis fascinerende, men i et samfunnsperspektiv blir det mer interessant å kople mulighetene for overføring av tale, tekst, bilder og videoklipp til for eksempel akuttmedisin ved trafikkulykker eller andre situasjoner der det må gis øyeblikkelig livreddende hjelp av folk som ikke har medisinsk utdanning. Et annet eksempel er fjernundervisning; et område som i likhet med telemedisin allerede er kommet relativt langt.

Hvilke regulatoriske utfordringer PT står overfor, er fremdeles i utredningsfasen. Den teknologiske utviklingen, konvergens og nasjonale behov, skaper tilsammen nye rammebetingelser. Det overordnede målet for PTs virke er å sørge for at alle landets husstander og bedrifter er sikret grunnleggende teletjenester av høy kvalitet til rimelig pris. Dette målet er retningsgivende for PTs virksomhet, enten det handler om å vurdere søknader til lisenser for å bygge morgendagens mobilnett, regulere telemarkedet eller gi sitt besyv til utviklingen av et regelverk som kan håndtere framtidens regulatoriske oppgaver.

RADIO- OG TELEREGULERING: 2000

VED UTGANGEN AV 2000 HADDE KONKURRANSEN PÅ DET NORSKE TELEMARKEDET VÆRT VIRKSOM I TRE ÅR. I DENNE PERIODEN HAR EN REKKE NYE TELEOPERATØRER OG TELETJENESTETILBYDERE ETABLERT SEG. SLUTTBRUKERNE I NORGE HAR FÅTT FLERE ALTERNATIV, OG PRISBILDET ER NOE AV DET LAVESTE I EUROPA NÅR DET GJELDER ALLE TYPER TELETJENESTER.

■ En av de mest tid- og ressurskrevende oppgavene for Post- og teletilsynet i 2000 var å forberede tildelingen av tillatelser for tredje generasjons mobiltelefonsystem (UMTS). Fire søkere ble valgt, og fikk sine tillatelser av Samferdselsdepartementet i november. Andre prioriterte områder var gjennomgang av samtrafikkprisene for å sikre at de er i samsvar med krav om kostnadsorienteringen, tildeling av ny nummerserie for mobiltelefoni, innføring av fast forvalg fase 2, tildeling av radioaksess, revisjon av regelverket for tildeling av domenenavn på internett og revisjon av flere forskrifter.

ØKT KONKURRANSE

■ Tegn på at konkurransen øker er blant annet at det kommer flere aktører på markedet, at Telenors markedsandeler blir redusert, og at det kommer alternative aksessnett. Statistikken for 2000 viser at utviklingen er på rett vei. Tildelingen av radioaksess-tillatelser vil bidra til ytterligere konkurranse i tiden som

kommer. Telenor lanserte dessuten et eget produkt, Operatøraksess, som gjør det mulig for andre tilbydere å benytte seg av Telenors aksessnett ut til forbrukerne.

SAMTRAFIKKPRISER

■ Såkalt samtrafikk er en forutsetning for at det skal kunne bli konkurranse på telemarkedet. Operatører kjøper overføringskapasitet av hverandre, slik at vi kan ringe til hverandre, uansett om vi har abonnement hos den ene eller andre teleoperatøren. Samtrafikkprisene er derfor et viktig tilsynsområde for PT. Rett før utgangen av 2000 sendte PT brev til Telenor der prinsippene for samtrafikkprising ble klargjort. Telenor har utarbeidet en prognosemodell for å få en riktigere prising.

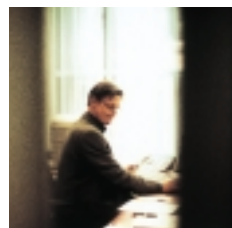
Telenor Mobil reduserte sine samtrafikkpriser 1. mai 2000. Etter en gjennomgang av regnestykket sendte PT i juli varsel om vedtak med krav om minst 15 prosent ytterligere reduksjon av prisen. Telenor Mobil har etterkommet varselet,

og redusert minuttprisen til 0,85 kr fra og med 1. januar 2001. Siden samtrafikkpris er noe som bare angår operatørene seg imellom, er det ikke automatisk slik at lavere samtrafikkpriser fører til lavere abonnements- og ringepriser for sluttbrukerne.

ABONNEMENTSPRIS

■ I august ba Samferdselsdepartementet PT om å utarbeide en rapport om utviklingen for Telenors abonnementspris. Ifølge krav om kostnadsorientering skal abonnementsprisen avspeile kostnadene forbundet med drift og vedlikehold av aksessnettet. Selve telefoni-bruken, tale- og dataoverføringstrafikk, skal prises i henhold til brukstariffer og samtrafikkpriser.

Ved gjennomgang av Telenors ONP (Open Network Provision)-rapport for 1998 fant PT ingen grunn til å pålegge Telenor å heve abonnementsprisen ytterligere.

REGNSKAPSMESSIG SKILLE

■ Februar 2000 startet PT en prosess for å diskutere regnskapsmessig skille (dvs som om de enkelte forretningsområdene opererer med separate resultatregnskap) for tilbydere med sterk markedsstilling, det vil si Telenor og Net-Com. I juli sendte PT varsel til Telenor om at et slikt skille vil bli vedtatt, både for fastnettet og mobilvirksomheten.

NYE MOBILTELEFONNUMRE

■ Den åttetsifrede nummerplanen ble innført i 1993. Man antok da at de totalt 80 millionene telefonnumre ville være tilstrekkelig fram til 2040. I ettertid viste det seg at 9-serien, som var tildelt mobilkommunikasjon, ville bli oppbrukt i løpet av 2000. Etter en høringsrunde vedtok PT derfor i slutten av 1999 at 4-serien skulle disponeres til mobile tjenester. De første numre med 4 som innledende siffer ble tildelt i februar 2000.

Det er store kostnader forbundet med endring-er i den nasjonale nummerplanen, både for

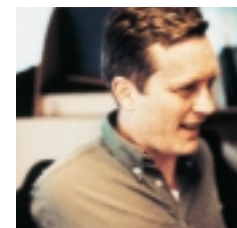
tilbyderne og deres kunder. PT har invitert aktørene i telemarkedet til å delta i en arbeidsgruppe for å komme fram til tiltak slik at den nåværende nasjonale nummerplanen kan benyttes lengst mulig. I første omgang presenteres forslag til løsning for mobile numre.

NUMMERPORTABILITET

■ Når man kan beholde sitt gamle telefonnummer blir det enklere å skifte teleoperatør. Den 1. juni 1999 innførte PT såkalt tilbyderportabilitet i det faste telenettet. Ifølge planen skal tilbyderportabilitet også bli innført for mobile numre fra og med 1. september, 2001. Etter å ha vurdert innkomne hørings svar, er det vedtatt at nummerportabilitet for mobiltelefonabonnement innføres 1. november 2001.

FAST FORVALG

■ Fast forvalg innebærer at en abonnent kan inngå avtale med én eller flere tilbydere om viderefremføring av samtaler av en bestemt type, uten å måtte slå et prefiks på fire sifre (15xx)

først. Den 1. juni 1999 innførte PT fast forvalg, fase 1. I denne fasen kunne abonnentene velge én forvalgt tilbyder. Fase 2 ble innført i det faste telenettet 1. november 2000. Abonnenter kan nå ha to forvalgte tilbydere – én for nasjonal telefoni, og én for kommunikasjon til utlandet.

PT har etter en høringsrunde opphevet et tidligere vedtak om fast forvalg i mobilnettet, ut fra manglende markedsmessig behov.

NUMMEROPPLYSNING

■ Telenor har så langt vært alene om nummeropplysningstjeneste i Norge, og har dispo-

■ **Elektroniske bompengebrikker:** PT har i de siste år hatt et nært samarbeid med veimyndighetene i forbindelse med utviklingen av tekniske spesifikasjoner for en ny brikketeknologi som skal erstatte den gamle Kofri-brikken.

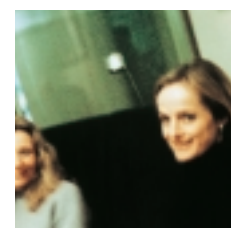
nert de to numrene 180 og 181 til denne tjenesten. I begynnelsen av august 2000 sendte PT ut et høringsbrev hvor det ble foreslått å reservere flere numre til opplysningstjenester. På bakgrunn av høringen foreslår PT å reservere serien 1800 til 1899 for slike tjenester. I første omgang er det aktuelt å bruke de 50 siste numrene i serien. Planlagt tildeling av numre begynner i første halvdel av 2001.

DOMENENAVN

■ PT har det overordnede ansvaret for .no-domenet på internett. Den daglige administrasjonen er lagt til NORID, som er en del av UNINETT. I 2000 arbeidet PT med en liberalisering av navnepolitikken for .no-domenet. I perioden 19. til 23. februar 2001 kom det inn 34.063 gyldige søknader om nye og/eller flere domenenavn.

LOV OG FORSKRIFTSARBEID

■ På forsommeren 2000 ble tre forskrifter sendt på høring; forskrift om private telenett, forskrift om kabel-TV-nett og forskrift om auto-

risasjon for installatører. Felles for disse tre er at den underliggende teknologien har endret seg kraftig, slik at gjeldende forskrifter har blitt foreldet. Forslagene til nye forskrifter ble oversendt Samferdselsdepartementet i 2000. Departementet fastsetter de to førstnevnte, mens PT selv fastsetter autorisasjonsforskriften. Forskriftene ble fastsatt i februar 2001.

En ny forskrift om enklere tilgang til frekvenser for noen formål ble sendt på høring vinteren 2000. Den såkalte «fribruk-forskriften» gjør det tillatt for alle å bruke enkelte frekvenser uten å måtte søke om tillatelse. Det er særlig frekven-

■ **Kofri-systemet** har hele tiden operert på frekvenser som er satt av til andre formål. Nå er det ikke lenger mulig for PT å gi Kofri videre dispensasjon til å bruke disse frekvensene, da de må frigjøres for framtidens jordbundne digitale TV-sendinger.

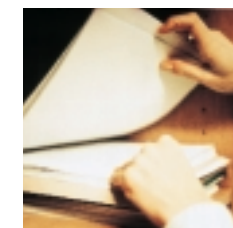
ser som normalt brukes til radioutstyr med lav utstrålt effekt, og til dels på harmoniserte frekvenser, det nå gis adgang til uten at det kreves individuell tillatelse.

NYE TILSYNSOPPGAVER

■ Kulturdepartementet har gitt PT oppgaven å føre tilsyn med Lov om standarder ved overføring av fjernsynssignaler. Nærings- og handelsdepartementet har foreslått PT som tilsynsmyndighet for tilbydere av kvalifiserte sertifikater i tilknytning til elektroniske signaturer. Loven forventes å tre i kraft 1. juli 2001. PT utarbeider forskrift om kvalifiserte elektroniske sertifikater i samarbeid med departementet.

RADIOSYSTEMER

■ I 2000 har PT lagt spesiell vekt på å øke konkurransen ved å gi flere tilgang til aksessnett (den delen av nettene som knytter sluttbrukeren til de store, offentlige telenettene). Nye aktører får på denne måten mulighet for å tilby heldekkende tjenester til sine kunder, uten

å måtte gå via Telenors aksessnett (det tradisjonelle kopperkabelnettet). PT tildelte to landsdekkende og fem regionale tillatelser til radioaksess 7. mars 2000.

Ved gjennomgang av frekvensressurser satt av til mobiltelefoni, har PT konkludert med at det er plass til flere aktører på mobilbåndene 900 og 1800 MHz. PT anbefaler at tillatelser til å benytte ledig kapasitet i disse båndene auksjoneres ut i begynnelsen av 2001. Ifølge PTs vurdering av markedsmessige forhold, er det ikke nødvendig å kreve at aktørene som får tillatelse skal tilby landsdekkende tjenester.

■ **AutoPASS** er en brikketeknologi som skal være ens for hele landet. Frekvensbåndet dette systemet bruker er dessuten harmonisert med europeisk brikketeknologi. I løpet av 2001 vil mer enn to bomveiselskaper ha det nye systemet i drift, og nesten én million AutoPASS-brikker vil være i bruk.

FORENKLING

POSTREGULERING: ET EKSEMPEL

DA POSTEN NORGE BA I 1997 INNFORTE NORGESPAKKEN I SIN FØRSTE VERSJON, VAR DETTE EN ORDNING SOM GJORDE DET ENKLERE Å SENDE PAKKER
– BÅDE FOR POSTENS KUNDER OG FOR POSTEN SELV.

PRIS NORGESPAKKEN

- Norgespakken ble lansert i 1997 som et ledd i Postens bestrebelse på å forenkle organisasjon og rutiner.
- Norgespakken tilbys i fire ferdig emballerte størrelser fra 65 kroner for den minste esken til 110 kroner for den største esken. Prisen er uavhengig av vekt – maksimumsvekt for alle eskene er 25 kg.
- Norgespakken kan også sendes i egenemballert variant. Prisen er da kun avhengig av vekt. En pakke inntil 10 kg koster 85 kroner og en pakke som veier mellom 10–25 kg koster 145 kroner.
- Hvis den eskestørrelse kunden ønsker er utsolgt, skal kunden tilbys en dyrere eske til samme pris.

■ Alle var fornøyde, helt inntil 15. november 2000, da Posten Norge BA (Posten) satte opp prisene for Norgespakken. Post- og teletilsynet mottok en rekke klager fra privatpersoner og småbedrifter som ikke ville godta en prisøkning som lå langt over den generelle prisøkningen ellers i samfunnet. For å kunne kontrollere om prisøkningen var i samsvar med det Posten har rett til å gjøre, bad PT om dokumentasjon på hvilke kalkyler som lå bak prisøkningen.

Tanken bak Norgespakken lå nettopp i forenkling. I dag består Norgespakken av esker i fire standardiserte størrelser. Hver størrelse har sin pris, uansett hvor langt de skal sendes i Norge. Standardiseringen av emballasjen ble

umiddelbart mottatt med glede av alle som tidligere har slitt med å finne passende esker og omslagspapir som vil tåle røff behandling under lange transporter. Med Norgespakken er det bare å bestemme seg for hvor stor pakke man trenger, og dermed vet man også hva man skal betale.

– Det er størrelsen, eller volumet, som påvirker prisen. Vekten har relativt lite å si for bilene som transporterer post. Det som derimot har betydning, er hvor stor plass postpakken tar i lasterommet, forklarer direktør for forretningsutvikling, Jon Greve, i Posten Norge BA, Logistikk.

Standardprodukter som Norgespakken er gode

tilbud til forbrukerne, samtidig som man fremdeles kan lage sine egne postpakker med egne esker. Gjør man det, regnes det imidlertid som en tilleggstjeneste og koster noe mer.

Postens konsesjon inneholder ikke bare bestemmelser om det Posten skal ha enerett på, den pålegger også Posten leveringsplikt av visse landsdekkende basistjenester. Blant dem er forsendelser av såkalt lettgods, Norgespakken. For basistjenestene inntreter enda et krav som Posten må følge: Kravet om kostnadsbasert pris. Med dette forstås at prisene skal dekke de kostnader som er forbundet med å produsere, eller utføre, produktet eller tjenesten, inklusive en rimelig avkastning av anvendt kapital.

Etter å ha mottatt klagen og innhentet dokumentasjon gjennomgikk PT Postens kalkyler og fant at Norgespakken tidligere var underpriset, og at prisen således måtte økes. Kalkylen indikerer at prisen nå står bedre i forhold til kostnadene. Det er likevel enkelte momenter ved kostnadsfordelingsprinsippene som kan ha betydning for nivået på prisene. PT vil på generelt grunnlag følge opp dette i forbindelse med gjennomgangen av produktregnskapet til Posten.

Det er imidlertid ikke bare pris som er viktig når det gjelder postforsendelser. Minst like viktig er det at posten kommer fram innen rimelig tid. Ifølge konsesjonskravene skal Posten levere Norgespakkene (som faller inn under bestemmelsene om lettgods) innen gitte frister: 85 prosent av pakkene som sendes innenfor et lokalt område, skal være framme over natta. Tilsvarende gjelder at 85 prosent av pakkene skal være framme innen tre dager regionalt, og innen fem dager nasjonalt. Disse framsendingskravene oppfyller Posten for Norgespakkene.

Det er for øvrig interessant å merke seg at Norge skiller seg fra de fleste andre vesteuropeiske land når det gjelder utlevering av post. Her i landet bæres det ut post seks dager i uka, mens det vanligste i land vi pleier å sammenligne oss med, for eksempel Sverige, er at folk bare får post fem dager i uka. Det er et forsvinnende lite antall husstander i Norge som ikke får post på lørdager.

POSTREGULERING: 2000

POST- OG TELETILSYNET HAR ANSVARET FOR Å FØLGE OPP

AT POSTREGELVERKET, INKLUSIVE KONSESJONER, BLIR FULGT OPP. DE MEST SENTRALE REGLENE ER NEDFELT I POSTENS KONSESJON, DER DET BLANT ANNET BLIR STILT KRAV OM HVILKE GRUNNLEGGENDE TJENESTER ALLE I NORGE SKAL HA TILGANG TIL, UANSETT HVOR I LANDET DE BOR.

■ Brev og andre postforsendelser blir fremdeles i stor grad forbundet med Posten Norge BA. Men Posten har fått mange konkurrenter i senere år. Det er kun på en meget begrenset del av markedet at Posten har såkalt enerett (monopol). Det er et uttalt mål at postmarkedet skal liberaliseres, både i Norge og innen EU/EØS. PT legger derfor ned et betydelig arbeid i å legge til rette for økt konkurranse på postområdet.

Oppfølging av Postens virksomhet utgjør en stor del av PTs ansvarsområde, men dette er også en kontroll av at Posten ikke utnytter sin posisjon på en måte som kan hemme konkurranse om tjenester utenfor enerettsområdet. Andre sentrale oppgaver er behandling av klagesaker, utredningsarbeid og deltakelse i postregulatorfaglig samarbeid på nordisk, europeisk og globalt nivå. PT er også rådgiver for Samferdselsdepartementet i spørsmål om fastsetting av og/eller endringer i lov, forskrift og konsesjon.

KONSESJON

■ Posten er den eneste allmenne postale tj-

nestetilbyder i Norge som har konsesjon, det vil si tillatelse til å tilby enerettstjenester til offentligheten. Det Posten har enerett til å formidle, er adresserte, lukkede brev som veier mindre enn 350 gram med pris innenfor fem ganger standard brevporto. Eneretten omfatter ikke forsendelser som inneholder bøker, blader, kataloger eller aviser. Postens enerett motsvares av en plikt til å levere visse «basistjenester» i hele landet. Det er også knyttet spesifikke krav til disse tjenestene; tilgjengelighet, framsendingstider, priser, informasjon, klagebehandling med videre.

Det har allerede i mange år vært konkurranse i store deler av postmarkedet. Budtjenester er ett eksempel, der sykkel- og bilbud – og mange drosjesjåfører – er postoperatører, fordi de beforder postforsendelser til bestemte adressater. Pakketransport har likeså vært en konkurranseutsatt del av postvirksomheten i mange, mange år.

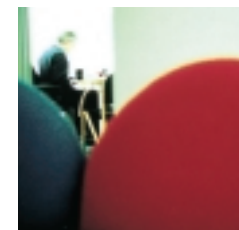
Konsesjonen som gir Posten eksklusiv rett til å formidle det vi til daglig kaller brevpost, på-

legger også Posten å utføre enkelte tjenester (brevpost opp til 2 kg og pakkepost opp til 20 kg). For alle tjenester som Posten har plikt til å tilby, gjelder det at prisene skal være basert på de faktiske kostnadene forbundet med å utføre tjenestene. PT kontrollerer hvert år at Postens priser er i samsvar med denne såkalte kostnadsorienteringen.

Ifølge konsesjonsvilkårene skal Posten tilby tjenester til ikke-diskriminerende vilkår, og prisene skal være kostnadsbaserte. Dette for å sikre at konkurrenter som ønsker å kjøpe nettkapasitet/distribusjonskapasitet av Posten, skal kunne oppnå de samme rabattene som Posten gir sine egne storkunder.

NY KONSESJON

■ I november 2000 bad Samferdselsdepartementet PT om å levere kommentarer og forslag til ny konsesjon for Posten. Medio januar 2001 sendte PT utkast til ny konsesjon til departementet. En gjennomgangstanke i forslaget er

at reglene skal endres slik at de kan styrke konkurransen utenfor Postens enerettsområde på en bedre måte. I utkastet til ny konsesjon kan man se klare paralleller til regelverket for telesektoren. For eksempel ser PT det som hensiktsmessig at man innfører krav om tilgang til det offentlige postnettet, omtrent på samme måte som Telenor er forpliktet til å gi andre teletilbydere tilgang til sitt telenett. Forslaget tar videre hensyn til EU-kommisjonens utkast til endringsdirektiv til postdirektivet. Det vil med andre ord ikke være nødvendig å endre vilkårene i utkastet til ny konsesjon som følge av endringsdirektivet fra EU.

FRAMSENDINGSTID

■ I 2000 som i 1999 slet Posten med å oppfylle konsesjonskravene til framsendingstid. Ifølge den nye konsesjonen som trådte i kraft i oktober 1999, skal minst 85 prosent av prioritert brevpost være hos mottaker dagen etter at den er sendt. Postens første kvartalsrapporteringer til PT viste at minstekravet ikke ble opp-

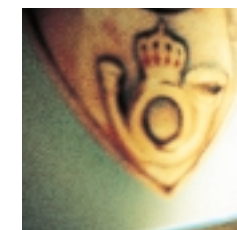
fylt, og PT påla i august Posten tvangsmulkt – 40.000 kroner per virkedag inntil minimumskravet ble oppfylt. Fjerde kvartal 2000 kunne Posten dokumentere at minstekravet var oppfylt, og PT opphevet tvangsmulkten.

IKKE-DISKRIMINERENDE VILKÅR

■ En av Postens konkurrenter klaget til PT over at Posten ikke ga dem de samme rabattene for masseforsendelser som Posten ga sine egne direkte-kunder. PT gjorde Posten oppmerksom på at de ikke hadde anledning til å forskjellsbehandle konkurrenter. Et nytt pris- og rabattsystem for massesendinger som er i tråd med konsesjonskravene, ble innført 1. juli.

NORGESPAKKEN

■ I november 2000 lanserte Posten nye priser og to varianter av den såkalte Norgespakken. Det var imidlertid tvil om hvorvidt prisene var kostnadsorienterte. PT ba om en nærmere redegjørelse for hvordan Posten fastsatte prisene for de to variantene av Norgespakken.

POSTKASSEPLASSERING

■ Postens ønske om å plassere postkasser i samlestativer for å effektivisere postombæringen fikk mye negativ omtale i pressen i 1999 og 2000. Manglende retningslinjer for plassering av postkasser i de lokale postombæringsrutene gjorde ikke saken enklere. For å sikre en mer enhetlig praktisering av postkasseplasseringen arbeidet PT sammen med Posten om å utforme klare retningslinjer. Ifølge de nye reglene, som ble gjeldende fra midten av februar 2000, skal postkasser som hovedregel ikke plasseres lengre unna enn 100 m i tettbygd strøk og ikke lengre bort enn 250 m i spredtbygd strøk.

Det kan gjøres unntak i særlige tilfeller der bosettinger ligger særdeles utilgjengelig fra det vanlige veinettet. Retningslinjer for plassering av utleveringspostkasser er lagt ut på PTs hjemmeside: www.npt.no

KLAGEORDNING

■ Posten har manglet en enhetlig klageord-

ning som gjør det enklere for misfornøyde kunder å klage på utførte (eller ikke utførte) tjenester. PT har i lengre tid etterlyst forslag til klageordning fra Posten. Fra og med 1. januar 2001 etablerer Posten nye kundesentre, såkalte «call centre», dit kunder kan ringe for å melde inn klager.

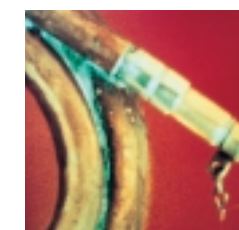
BRUKERUNDERSØKELSE

■ For å kunne vurdere hvilke tjenester publikum har behov for og hvordan de oppfatter Posten som leverandør, tok PT initiativet til en brukerundersøkelse. Denne viser at folk i all hovedsak er fornøyd med Postens tilbud.

På noen områder er det imidlertid ønskelig å undersøke enkelte forhold nærmere. Dette gjelder blant annet den kompetanse personer som skal selge posttjenester i butikker (eller andre kontraktskontorer) må ha.

LIBERALISERING I EUROPA

■ Arbeidet med å liberalisere postmarkedet

er i gang innenfor EU/EØS. I Norge arbeider PT med problemstillinger knyttet til liberalisering, blant annet spørsmål knyttet til tilgang til det offentlige postnettet og ulike varianter av konkurranseutsetting. Begge deler med klare bibetingelser om at postlovens formål om bedre og billigere tjenester skal kunne opprettholdes.

TAUSHETSPLIKT OG ANDRE KRAV

■ Alle postoperatører (eller de som formidler adressert post) er underlagt en del generelle krav som er fastslått i Postloven. Et av kravene gjelder taushetsplikt. Dette er særdeles viktig også i konkurransemessig sammenheng, blant annet at informasjon om kunder som bruker tjenester innenfor eneretten, ikke må tilflytte enheter i Posten som konkurrerer om de samme kundene.

PT har et nært samarbeid med Konkurransetilsynet omkring dette.

HOVEDFUNN FRA PTs BRUKERUNDERSØKELSE

■ POSTBETJENING:

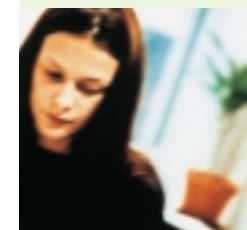
90 prosent av befolkningen benyttet ordinære postkontorer, hvorav en del i kombinasjon med landpostbud. 30 prosent av befolkningen blir betjent av landpostbud, men det er bare 3 prosent som utelukkende bruker landpostbud for å få utført posttjenester.

■ POSTKASSEPLASSERING:

Bare 17 prosent av befolkningen må gå mer enn 100 meter for å hente post i sin egen postkasse. 9 prosent må gå mer enn 250 meter.

■ POSTKONTOR:

Om lag 12 prosent av befolkningen har mer enn 15 minutters reisevei til nærmeste postkontor. Kun 2 prosent har mer enn en halvtimes reisevei til postkontoret. Flerparten av dem som har lang reisevei, er også betjent av landpostbud. 29 prosent av befolkningen har under fem minutters reisevei til postkontoret. 58 prosent bruker mellom fem og femten minutter.

■ POSTUTLEVERING:

Tre av fire har inntrykk av at Posten alltid leverer post hver dag. Det er imidlertid klare forskjeller i folks oppfatninger dersom man ser på hvor de bor. I sentrale strøk, særlig Oslo, svarer 10 prosent at Posten nok så eller svært ofte ikke leverer post hver dag. 55 prosent av Oslo-innbyggerne svarer at Posten alltid leverer hver dag, mens 76 prosent av befolkningen i resten av landet mener at Posten leverer post hver eneste virkedag.

■ BRUKSMØNSTER:

44 prosent sender brev noen ganger i måneden. 24 prosent gjør det minst én gang i uka. 6 prosent gjør det aldri eller sjeldnere enn noen ganger i året. 92 prosent mottar adressert post til husstanden minst én gang i uka. En relativt stor andel mottar flere ganger i måneden post som må hentes på postkontoret, 28 prosent, mens 58 prosent mottar slik post noen ganger i året. Folk under 30 år sender sjeldnere brev ukentlig enn andre. Derimot sender man oftere brev jo høyere utdanning man har. De som har tilgang til en pc, sender også oftere brev enn andre.

TEKNISK TILSYN OG STANDARDISERING: ET EKSEMPEL

ET NYTT RADIOSYSTEM SOM VARSLER PILOTER OM LUFTHINDRE ER UNDER UTVIKLING I NORGE. POST- OG TELETILSYNET HAR TESTET OG MÅLT OM FREKVENSBROKEN KAN FORÅRSAKE FORSTYRRELSER I ANDRE SYSTEMER.

FREKVENSENS

ØKT FLYSIKKERHET: OCAS

Ocas-systemet er utviklet ved Sintef Tele og Data i Trondheim, samt Elektronikk og Kybernetikk i Oslo. Kitron Development AS er også involvert i prosjektet.

Ocas vil kunne dekke 100 prosent av sentral- og regionalnettene i Norge.

Ocas koster omtrent det samme som de røde varslingsballongene. Ballongene dekker imidlertid bare tre prosent av sentral- og regionalnettet – i tillegg til at de ikke kan sees av piloten.

I 1997 kolliderte et F 16-fly i et kraftspenn over Tosenfjorden og styrtet. Piloten overlevde, men andre piloter – og passasjerer – har ikke vært like heldige. Mange husker luftambulansen som traff et luftspenn i Førde og styrtet – fire mennesker omkom. I perioden 1982 til 1999 kolliderte åtte militære fly med luftspenn og styrtet. Flere utenlandske militærfly som har deltatt i øvelser i norsk luftrom, har også fløyet inn i kraftledninger eller master og styrtet. I samme periode har 11 sivile småfly og helikoptre styrtet fordi piloten ikke så lufthindrene.

Nå er et nytt system under utvikling i Norge. Idéen kommer fra Morten Mørk, tidligere pilot i forsvaret, og Rolf Bakken, testpilot for forsvaret.

Systemet, Ocas (Obstacle Collision Avoidance System), er det første i sitt slag. Det er utviklet for å forhindre at fly som flyr i lav høyde skal kollidere med kraftledninger og master. Et problem med systemet, sett i forhold til norsk regelverk, er at det sender varslingsbeskjeder til pilotene over de samme frekvensene som flytrafikkens VHF-samband benytter. Fordelen ved dette er at det ikke trengs noen nye installasjoner i flyene for at de skal kunne ta imot advarslene. PT foretok testmålinger av systemet på Rjukan i vinter, for å kontrollere om systemet lagde støy på nettet.

–Våre testmålinger viste svært lite interferens, forteller rådgiver Erik Johnsbråten i PT.

Likevel, systemet er en regulatorisk nøtt for PT som har ansvar for å kontrollere at norsk frekvensbruk er i samsvar med tildelinger og regler.

Når et jagerfly som F 16 styrter, er det store beløp det dreier seg om. Et nytt F 16 med alt utstyr koster ca 150 millioner. I tillegg kommer kostnadene for redningsaksjoner, den militære havarikommisjonens arbeid, erstatning til etterlatte osv. Tilsvarende gjelder for sivile flystyrter.

– Vi har ikke tenkt så mye på pengene som er involvert. Vi har utviklet systemet for å redde liv, forteller Morten Mørk som er daglig leder i selskapet Ocas AS.

Systemet består av små master som plasseres på bakken i nær tilknytning til kraftmastene. Ocas-mastene består av en rekke radarer som registrerer fly som nærmer seg kraftledningen. Når flyet begynner å komme farlig nær lufthinderet, sendes en advarsel via VHF-sambandet da en damestemme forteller piloten om faren foran ham.

– Hvorfor en damestemme?
– Inni et småfly, et helikopter eller et kampfly er det et veldig høyt støynivå. Det skramler og bråker, og det kan være vanskelig å oppfatte en vanlig mannsstemme. Husk at dette er et meget mannsdominert miljø. En damestemme skiller seg ut, og undersøkelser har vist at pilotene lettere oppfatter en beskjed gitt av en kvinne-stemme enn av en mannsstemme, forteller Morten Mørk.

I dag er den eneste formen for varsling av luftspenn røde ballonger som er montert på selve kraftledningene. Det er forholdsvis dyrt å montere dem, og de ødelegger kraftledningene slik at vedlikeholdskostnadene øker. Men det alvorligste ankepunktet mot de røde ballongene er likevel at pilotene ikke ser dem. Testflyvninger med videofilming viser helt tydelig at det kun er ved en helt bestemt type lysforhold, og når flyet kommer mot luftspennet fra en spesiell vinkel, at det overhodet er mulig å se ballongene.

– Vi ser på Ocas-systemet som et veldig positivt bidrag til det norske samfunn, og naturligvis til flytrafikanter og piloter spesielt. Vi vil gjerne hjelpe enhver bedrift som har et samfunnsnyttig mål for sin virksomhet. Det betyr at vi også vil hjelpe eventuelle konkurrenter, dersom det skulle bli aktuelt, sier direktør Willy Jensen i PT.

TEKNISK TILSYN OG STANDARDISERING: 2000

TO SENTRALE OPPGAVER FOR AVDELING FOR TEKNISK TILSYN OG STANDARDISERING I 2000 VAR IMPLEMENTERINGEN AV RADIO- OG TELETERMINAL-DIREKTIVET SOM NORSK FORSKRIFT FRA OG MED 1. JULI, OG OPPSTARTEN AV SYSTEMATISK TEKNISK MARKEDSKONTROLL SOM ET RESULTAT AV DET NYE DIREKTIVET.

Innføringen av Radio- og teleterminaldirektivet, forkortet R&TTE-direktivet, innebærer en endring i godkjeningsordningen for radio- og teleterminalutstyr. Tidligere måtte slikt utstyr godkjennes av PT på forhånd, før det ble tilbudt på markedet. Etter innføringen av R&TTE-direktivet er det produsentene selv som garanterer at deres utstyr er i overensstemmelse med kravene. Det gjøres ved at de utsteder en egenerklæring om at produktet tilfredsstiller de grunnleggende krav og at det blir CE-merket før det tilbys på det norske markedet.

PT har etablert en ny markedstilsynsordning for etterkontroll av slikt utstyr. Denne omleggingen innebærer at oppfølging av kontrollsaker gis høyere prioritet og rutine for alle trinn i den tekniske markedskontrollen blir tilpasset den nye situasjonen. PTs laboratorium, Comlab, har en viktig rolle i det nye markedskontrollarbeidet. Laboratoriets hovedoppgave er nå å foreta nødvendige målinger av utstyr for å se om de oppfyller de grunnleggende tekniske kravene.

FORENKLING AV REGELVERK

Samtidig med fastsettelsen av R&TTE-forskriften ble 85 tekniske forskrifter opphevet. Regelverket for teletstyr ble dermed betydelig forenklet. Det stilles imidlertid en del nye krav i den nye forskriften, blant annet kreves det nå at regulerte radiogrensesnitt meldes til EU/EFTA (såkalt notifikasjon). I tillegg må alle registrerte teleoperatører gi informasjon om tekniske krav i de grensesnitt de tilbyr.

I Norge er således 52 teleoperatører bedt om å offentliggjøre disse kravene. Tanken bak dette er at utstyrprodusentene skal kunne lage utstyr som vil fungere når det koples til nettet, og at åpenhet om grensesnittene vil bidra til en mer virksom konkurranse.

TEKNISKE KONTROLLORGAN

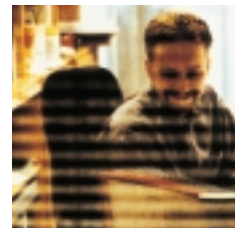
Utpekingen av tekniske kontrollorgan under det forrige teleterminaldirektivet måtte omgjøres ved innføring av det nye R&TTE-direktivet. Nye tekniske kontrollorgan er Det norske

Veritas, NEMKO og PTs laboratorium Comlab. Det er Samferdselsdepartementet som har foretatt den formelle utpekingen.

ELEKTROMAGNETISK SAMEKSISTENS (EMC)

Biler, kjøkkenutstyr, garasjeporter, leketøy som radiostyrte biler etc, er utstyr som avgir elektromagnetisk stråling. EMC, electromagnetic compatibility, handler om hvordan elektronisk utstyr reagerer på elektromagnetiske forstyrrelser i et miljø og hvordan utstyret selv påvirker annet utstyr. Radioutstyr kan for eksempel bli forstyrret av annet utstyr, eller kan selv forstyrre annet utstyr. Mobiltelefoner må typisk slå av i fly og på sykehus, fordi en er redd for at mobiltelefonene skal forstyrre annet utstyr som i disse to tilfellene kan være av livsviktig betydning.

EMC, eller elektromagnetisk sameksistens, er viktig for at radio- og telekommunikasjonstjenester skal kunne fungere tilfredsstillende. PT samarbeider for tiden med Produkt- og el-

tilsynet om en grenseoppgang når det gjelder håndtering av EMC-problemer. Det gamle EMC-direktivet er nå under revisjon. PT bidrar i diskusjonen om den nye versjonen av direktivet i EU. Etter planen skal det nye EMC-direktivet fastsettes i løpet av 2002.

LABORATORIET FLYTTER

Seksjon for måleteknikk, Comlab, vil flytte fra sine gamle lokaler. I løpet av sommeren 2001 flytter Comlab inn i nye lokaler i Kjeller Næringspark. I tillegg til nye tidsmessige kontorer er det beregnet plass til målefasiliteter innen radio- og EMC-området, blant annet et EMC-laboratorium. PT forventer et økende behov for EMC-målinger i tiden som kommer, også i forbindelse med telekommunikasjoner.

Comlab har utvidet akkrediteringsomfanget på EMC-siden for å kunne møte nye behov.

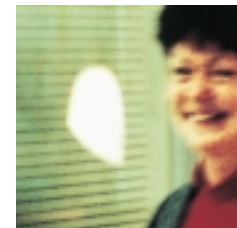
FREKVENSKONTROLL

Seksjon for frekvenskontroll utfører i løpet

av et år omfattende kontrollarbeid over hele landet. Denne kontrollvirksomheten består blant annet i å identifisere og fjerne støy og hindre ulovlig bruk i forbindelse med radio-kommunikasjon og mottakerforhold for radio og TV. Innføringen av R&TTE-direktivet har også ført til at frekvenskontrollvirksomheten ikke lenger prioriterer kontroll av ulovlig utstyr, men konsentrerer seg om å kontrollere ulovlig bruk av frekvenser.

Ulovlig bruk av frekvenser kan for eksempel være at utstyr sender på det samme frekvensområdet som er tildelt andre for å kunne etablere lukkede radionett.

Jaktradio er et eksempel på et slikt lukket radionett. Annen ulovlig bruk kan eksemplifiseres ved den type blinkende antenner som ble solgt som ekstrautstyr til mobiltelefoner. Disse antennene er ikke tilpasset mobiltelefonene, og de sender ut mye støy som forstyrrer annet radio- og teletstyr.

FAGLIG SKJØNN

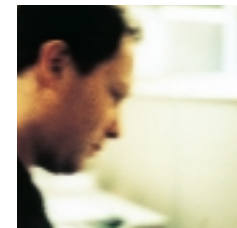
Ved gjennomføring av tekniske kontroller kan det mange ganger være betydelig faglig skjønn involvert. Den skjønnsmessige vurderingen inntreffer allerede ved valg av metode. Testingeniøren må på bakgrunn av erfaring og kompetanse velge en målemetode som gir mest mulig riktig resultat.

Er oppdraget for eksempel å måle støysignaler ute i felten, må testingeniøren vurdere den beste plasseringen av måleantennen slik at topografi, andre strålingskilder enn de som skal måles osv, ikke innvirker på resultatet.

Andre uheldige konsekvenser som ikke er uvanlig, er at utstyr som ikke sender på tillatte frekvenser, kan forstyrre signalene fra nødpeile-sendere som skal alarmere redningssentralene. Dette kan faktisk sette liv i fare. Hvis en båt eller et fly som er i nød ikke kommer fram til alarm-sentralen fordi linja er opptatt, er dette naturligvis en meget alvorlig situasjon.

TIDLIGERE FORBUDT UTSTYR

En følge av R&TTE-direktivet er at det ikke lenger er naturlig å forby bruk av utstyr som tidligere har vært forbudt, for eksempel bruk av spesielle former for radiomottakere som er regulert av teleloven. Teleloven er nå under revisjon, og det er foreslått at man i arbeidet med revidert telelov tar hensyn til de føringer R&TTE-direktivet gir. Det eksisterende forbudet mot bruk av såkalte politi-scannere og radar-varslere vil dermed ikke hjemles i telelovgivningen i framtiden. R&TTE-direktivet legger opp til at hvem som helst kan selge, kjøpe og inneha, samt bruke, denne typen mottakere fritt i

Europa. Skal forbud opprettholdes, bør hjemler begrunnes ut fra andre forhold enn de rent frekvenstekniske.

EL-SIKKERHET I TELENETT

Per 1. juli 2000 ble det fastsatt en forskrift om el-sikkerhet i telenett. El-sikkerhet i telenett dekkes ikke av Produkt- og elektrisitetstilsynets regelverk. Forskriften skal hindre at driftsspenninger og overspenninger i telenett, herunder kabel-TV-nett, skader liv, helse og eiendom.

TALE- OG DATAOVERFØRING I EL-NETT

I senere år har kommunikasjon over strømm-nettet (PLC – Power Line Communications) vært et aktuelt tema. Det er imidlertid tvil knyttet til om dette lar seg gjennomføre uten betydelige endringer i strømmnettene. Slik kommunikasjon kan forårsake store radiostøyproblemer, siden nettene ikke er konstruert for denne typen overføring. PLC er derfor regulert av EUs EMC-direktiv som setter strenge krav til hvor mye uønsket stråling man kan godta.

PT har tatt opp denne problemstillingen i CEPT for å få til en felles holdning sett ut fra frekvensforvaltningssynspunkt. Det er foretatt flere målinger både i Oslo og Bergen som bekrefter at den uønskede strålingen er altfor høy.

STANDARDISERING

PT er fagorgan for standardisering på post- og teleområdet. Det foregår fortløpende arbeid med høringer og deltakelse på møter der PT har stemmerett. Brorparten av disse standardene er europeiske, men internasjonale standarder er også oppe til drøfting. Alle standarder er frivillige å bruke. I Europa er det utarbeidet et stort antall harmoniserte standarder som gjør det enklere for produsentene å dokumentere at deres utstyr er i overensstemmelse med direktivenes grunnleggende krav. Standardene støtter med andre ord de regulatoriske kravene.

PT deltar i de europeiske standardiseringsorganisasjonene ETSI, CEN og CENELEC samt i de globale ITU-T, IEC, UPU, ICAO og IMO.

GRENSELØST SAMARBEID

INTERNASJONALT SAMARBEID BLIR STADIG VIKTIGERE I TAKT MED AT GLOBALISERINGEN UTVIKLER SEG. POST- OG TELETILSYNET DELTAR I EN REKKE INTERNASJONALE FORA. HARMONISERING AV REGELVERK OG SAMARBEID OM STANDARDER ER AV STOR BETYDNING FOR Å GI SLUTTBRUKERNE TJENESTER SOM ER TILPASSET FRAMTIDENS BEHOV OG UTVIKLING.

CEPT

■ En av de viktigste organisasjonene er CEPT – Conférence Européenne des Administrations des Postes et des Télécommunications. Administrasjoner fra 44 europeiske land er per i dag medlemmer. CEPT favner altså bredere enn EU, men er i dialog med EU-kommisjonen i viktige spørsmål om regulering av post, radio og tele i Europa.

Hvert tredje år blir et nytt formannskap for CEPT valgt blant medlemslandene. Oktober 1998 ble Norge valgt til å inneha formannskapet. I denne perioden er departementsråd Per Sanderud formann i CEPT.

Storbritannia skal overta formannskapet når Norges periode er over 30. september 2001.

FORMÅL

■ CEPT arbeider for å styrke relasjonene mellom medlemslandenes administrasjoner, fremme samarbeid og bidra til å skape et dynamisk marked for de europeiske post- og teleoperatørene.

I denne forbindelse ser CEPT det som viktig å arbeide for en bedre harmonisering av europeisk regulering og markedsvilkår for post og tele. CEPT ønsker å få til et stadig bedre praktisk samarbeid mellom vest-, sentral- og østeuropeiske land for å fremme regulatorisk harmonisering gjennom hele Europa. CEPT er også den viktigste europeiske organisasjonen for frekvensallokering og ivaretagelse av europeiske frekvensinteresser globalt.

CEPT er et forum for å utvikle, vedta og fremme felles europeiske interesser i de verdensomspennende tele- og postorganisasjonene, ITU og UPU.

EFFEKTIVISERING

■ På plenarforsamlingen i Oslo, juni 2000, ble det besluttet å reformere CEPT med tanke på å gjøre organisasjonen mer effektiv. Målet er å styrke strategiarbeidet og evnen til å fatte retningsgivende beslutninger i organisasjonen. Et av virkemidlene er å styrke formannskapets rolle, noe som også skal føre til forbedret samarbeid med EU-kommisjonen.

Plenarforsamlingen valgte avdelingsdirektør Eugen Landeide i PT til å lede den gruppe som skal utarbeide forslag til reformer. To viseformenn ble også valgt, henholdsvis fra Storbritannia og Portugal.

En av de mest synlige reformene er at Radio- og Telekomitéen slås sammen til én komité. Dette er begrunnet i konvergensutviklingen, der radio og tele smelter sammen, og ønsket om å effektivt kunne behandle regulatoriske spørsmål der bruk av radiooverføringer inngår som en integrert del av telesystemer.

Fram til 1. januar 2001 hadde CEPT to kontorer i København, et radiokontor og et telekontor. Disse kontorene er midlertidig slått sammen til ett kontor, i påvente av at arbeidet med å etablere en permanent løsning med ett felles kontor som skal støtte hele CEPT, inkludert CEPTs framtidige formannskap og Postkomitéen.

VERDENS RADIOKONFERANSE

■ Et av de store internasjonale arrangementene som PT deltok på i 2000, var den såkalte WRC-2000 (World Radio Conference), som denne gangen gikk av stabelen i Istanbul (8. mai til 2. juni). Verdens radiokonferanse er en traktatkonferanse hvis hovedoppgave er å revidere ITUs radioreglement. Dette reglement dreier seg i hovedsak om allokering av frekvensressurser og satellitt-posisjoner, samt regelverk for utnyttelse av ressursene.

Norsk frekvensforvaltning bygger på de føringerne som legges i dette radioreglementet.

Blant de temaer radiokonferansen behandlet kan særlig nevnes frekvensallokering i forbindelse med 3. generasjons mobiltelefonsystemer, frekvenser til Galileo og kringkastingsfrekvenser.

IMT-2000

■ Det ble enighet om å utvide frekvensspekteret som fra før er satt av til IMT-2000, eller 3. generasjons mobiltelefonsystemer.

GALILEO

■ Et viktig spørsmål på konferansen handlet om Galileo, det europeiske alternativet til det amerikanske GPS (Global Positioning System). Mange virksomheter er avhengige av et posisjoneringssystem.

I Europa har det lenge vært ønskelig med et alternativ til GPS, som det amerikanske forsvarret eier og kontrollerer. Europa oppnådde å få avsatt frekvenser til Galileo.

KRINGKASTINGSFREKVENSER

■ Konferansen besluttet å starte arbeidet med å replanlegge frekvensbåndet som er satt av til satellitt-overført kringkasting, Broadcasting Satellite Service.

ITU

■ Den internasjonale teleunionen, International Telecommunication Union (ITU) er underlagt FN, og har som hovedformål å bidra til globalt samarbeid og utvikling innen telesektoren.

INTERNASJONAL REPRESENTASJON

PT har tre viktige mål for sin internasjonale virksomhet:

- Å fremme norske interesser internasjonalt
- Å holde seg oppdatert om internasjonale forhold
- Å bidra innen internasjonalt samarbeid

■ Gjennom EØS er Norge pålagt å forholde seg til EU-direktiv og implementere dem i norsk regelverk. Samtidig er det norske medlemskapet i CEPT en god kanal for å fremme norske interesser både på post- og telesektoren.

■ Deltakelsen i internasjonale samarbeidsorgan er også viktig for å bygge opp PTs kompetanse internt. PTs virksomhet er helt avhengig av den enkelte medarbeiders kunnskaper innen sine fagområder.

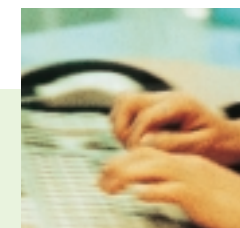
Arbeidet er organisert i tre områder: Radio, standardisering og bistand.

I september-oktober 2000 avholdt ITU sin fire-årige standardiseringskonferanse i Montreal. Denne konferansen er høyeste organ for ITUs standardiseringssektor. Den nedsatte blant annet en studiegruppe som skal se på global harmonisering av tredje generasjons mobilsystemer. PT deltar i ITU som representant for den norske administrasjonen på teleområdet og koordinerer norske innspill til ITU.

UPU

■ Union Postale Universelle (UPU) er et FN-organ som arbeider for å sikre og videreutvikle gode posttjenester og å utvikle og vedlikeholde regler og avtaler for utveksling av postsendinger mellom alle land.

Norsk deltakelse i de forskjellige organene koordineres av Samferdselsdepartementet og PT deltar etter behov i delegasjonen.

ETSI

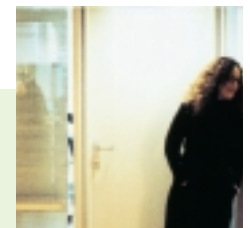
■ European Telecommunications Standards Institute (ETSI) arbeider med utvikling av felles telestandarder, i første rekke for Europa. PT er det norske fagorganet for telestandardisering og samarbeider med Norges Standardiseringsforbund (NSF) om fastsettelse av ETSI-standarder som Norsk Standard (NS). PT har ansvaret for å gjennomføre offentlige høringer i Norge, og å fastlegge norsk stemmegiving.

EFTA/EU

■ PT deltar i samarbeidet innen EFTA samt i EU-organer innefor rammen av det avtaleverk Norge har med EU. PTs direktør deltar også i Independent Regulators Group (IRG), der lederne for teleforvaltningene i EU og EFTA møtes to ganger i året for utveksling av informasjon og for å harmonisere praktiseringen av regelverk.

NORDISK SAMARBEID

■ PT har et nært samarbeid med sine nordiske søsterorganisasjoner.

NORAD

■ PT har en samarbeidsavtale med Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD) om å bidra med rådgiving innen telesektoren. I tillegg til å være rådgiver i konkrete saker (tekniske eller økonomiske i forbindelse med utbygging av telekommunikasjonssystem), kan PT etter behov ivareta forvaltningsansvaret ved gjennomføring av telekommunikasjonsprosjekter. PT bistår også med undervisningsopplegg.

PT er for tiden involvert i et prosjekt i Eritrea med formål å bygge opp kompetanse innen regulering av post og tele fra PT til søsterorganisasjonen i Eritrea. På grunn av krigshandlinger mellom Eritrea og Etiopia i 2000, ble arbeidet med prosjektet midlertidig stoppet. Det ble imidlertid gjenopptatt høsten 2000.

PT samarbeider også med Sjøfartsdirektoratet, hvor PT forplikter seg til å bistå med ekspertise innen fagområdet kystradio og sikkerhetssystemer for kystfart.

REGNSKAP 2000

Tallene er oppgitt i henhold til kontantprinsippet

(Alle beløp i hele tusen kroner)	Regnskap 2000	Budsjett 2000	Regnskap 1999	Regnskap 1998
INNETEKTER				
Gebyrer 1)	156.047	152.400	152.838	136.350
Inntekter ifølge fullmakt 2)	113		1.069	1.592
Refusjon av sykepenger mm 3)	1.174			
Reguleringsfondet 4)	432		0	0
Sum inntekter	157.766	152.400	153.907	137.942

UTGIFTER				
Lønn og sosiale utgifter 5)	72.358	71.454	65.148	60.483
Vikarer/innleid arbeidskraft 6)	1.812	1.495	2.700	2.517
Konsulenttjenester 7)	9.993	11.510	8.572	7.949
Internasjonalt samarbeid 8)	15.264	16.320	13.179	13.222
Leie og vedlikehold av lokaler	17.251	15.969	15.313	14.789
Andre driftskostnader 9)	24.778	27.085	26.636	23.320
Store investeringer 10)	21.285	26.498	20.246	19.255
Utgifter Statens teleforvaltningsråd 11)	319	500	302	338
Sum utgifter	163.060	170.831	152.096	141.873

OVERFØRINGER				
Overført fra forrige år	-9.531	-7.981	-2.976	-6.884
Ubrukte midler overført til neste år 12)	9.058	0	8.063	2.953
Statskassen ifm. inntekter 5-sifret nummer 13)	5.252		2.557	0
Sum utgifter etter overføringer	167.839	162.850	159.740	137.942

KORREKSJONER				
Refusjon Telenor Radiostøykontrollen	0		4.167	10.000
Tilskudd	-73	-450	0	0
Sum utgiftsført	167.766	162.400	163.907	147.942

Tilknytningsform

Post- og teletilsynet er underlagt Samferdselsdepartementet og har organisatorisk status som et forvaltningsorgan. Både juridisk og økonomisk er PT en del av staten og omfattes av statsbudsjettet, selv om PT er selvfinansierende ved at det kreves inn gebyrer til dekning av kostnadene. Unntatt fra selvfinansiering er tjenesten for radiostøykontroll hvor det årlig bevilges 10 mill. kroner over statsbudsjettet, kapittel 1380.

Regnskapsprinsipper

Som statlig forvaltningsorgan følger PT statens bevilgningsreglement og krav til regnskapsførsel. Regnskapet føres dermed etter bruttoprinsippet (inntekter og utgifter føres separat) og kontantprinsippet (inntekter inntektsføres når de innbetales og utgifter utgiftsføres når de utbetales). For å ha best mulig økonomistyring, blir PTs interne regnskap ført etter regnskapsprinsippet (inntektsføring skjer ved fakturering og utgiftsføring skjer ved bestilling). Kontantprinsippet innebærer at større investeringer utgiftsføres i det året de blir betalt, og det er ingen avskrivning i senere års regnskaper. Eiendeler i form av kontantbeholdning og bankinnskudd blir framstilt i statens kapitalregnskap. Post- og teletilsynet er underlagt kontroll av Riksrevisjonen.

Finansiering

PTs selvfinansiering innebærer at inntekter og utgifter budsjetteres i balanse. Det vil likevel kunne oppstå mindre «overskudd/underskudd». For å fordele

slike tilfeldige svingninger i inntektsgrunnlaget, har Post- og teletilsynet et reguleringsfond. Differansen mellom inntekter og utgifter legges til eller trekkes fra reguleringsfondet ved henholdsvis inntektsoverskudd og -underskudd.

NOTE 1 GEBYRER

PTs totale gebyrinntekter fordeler seg på følgende gebyrområder:

(Alle beløp i hele tusen kroner)

	2000	1999	1998
Typegodkjenning	558	1.692	3.995
Laboratorietjenester	1.759	1.962	2.205
Bedriftsnett og autorisasjoner	4.756	4.419	4.351
Konsesjoner	82.803	82.296	76.269
Teletjenester	55.590	54.406	46.524
Posttjenester	4.606	4.506	3.006
Forvaltning 5-sifret nummer	6.252	3.557	-
Korreksjon for tap på krav	-277		
Sum	156.047	152.838	136.350

Inntekter av typegodkjenning viser en forventet nedgang da ordningen er erstattet med etterkontroll i markedet (ref omtale av R&TTE-direktivet). Inntekter i forbindelse med «forvaltning 5-sifret nummer» gjelder salg av 5-sifrete numre. Ordningen ble innført i 1999 og viser en markert økning i omsetning (se også note 13).

NOTE 2 INNETEKTER IFØLGE FULLMAKT

PT har samarbeidsavtaler med NORAD, eritreiske telemyndigheter og Sjøfarsdirektoratet i Norge. Utgifter PT pådrar seg som følge av bistandsarbeidet, blir refundert. På grunn av lav aktivitet, vesentlig som følge av uroligheter i Eritrea, påløp det lite utgifter på dette området i 2000.

NOTE 3 REFUSJON AV SYKEPENGER

I 2000 vedtok Stortinget innføring av direkte refusjon av sykepenger fra folketrygden også for statlige etater. Dette innebærer at PT kan overskride sitt utgiftsbudsjett med tilsvarende økte inntekter i form av refunderte sykepenger.

NOTE 4 REGULERINGSFONDET

Reguleringsfondets størrelse er per 31. desember 14.568.000 kroner. Fondet er justert ned med 432.000,- kroner for å balansere inntekter og kostnader.

NOTE 5 LØNN OG SOSIALE UTGIFTER

PT har hatt følgende utvikling i personellsammensetningen i 2000:

	1. januar	31. desember
Fast heltid	148	158
Fast deltid	9	10
Engasjement heltid	10	13
Engasjement deltid	4	1
PT-ansatte	171	182
Vikarer	3	1
Timelønnet	1	0
Konsulenter	21	14
Totalt	196	197

Tabellen viser omtrent samme antall ansatte ved slutten av året som ved begynnelsen, men en dreining i retning flere faste ansatte og færre konsulenter.

Personalomløp og sykefravær 1993-2000

	Personalomløp	Sykefravær
1993	3,6%	3,6%
1994	6,0%	2,6%
1995	5,9%	3,5%
1996	9,9%	4,4%
1997	7,5%	3,8%
1998	11,0%	5,0%
1999	8,9%	5,2%
2000	7,8%	4,2%

Både personalomløp og sykefravær viser en nedadgående tendens for 2000.

NOTE 6 VIKARER/INNLEID ARBEIDSKRAFT

Vikarer og innleid arbeidskraft benyttes som følge av personalomløp og permisjoner – og for å løse kortsiktige oppgaver. Utgiftene for 2000 viser en markert nedgang fra tidligere år.

NOTE 7 KONSULENTTJENESTER

Konsulenthjelp er i hovedtrekk benyttet innen frekvensforvaltning, akkrediteringstjenester, IT-prosjekter og organisasjonsutvikling. PT arbeider aktivt for å redusere utgiftene til konsulenttjenester. Tallene for 2000 viser imidlertid en økning i forhold til tidligere år – til tross for at antall konsulenter ved årets slutt var vesentlig lavere enn i januar. Effekten av dette vil først komme til syne i 2001.

NOTE 8 INTERNASJONALT SAMARBEID

På bakgrunn av post- og teleområdets internasjonale karakter og hurtige utvikling er internasjonalt arbeid nødvendig for gjennomføringen av PTs oppgaver. Stor aktivitet utøves i den internasjonale teleunionen ITU og den internasjonale postunionen UPU. Videre er PT Norges representant i det europeiske telestandardiseringsinstituttet ETSI, og PT deltar i regulatorisk harmoniseringsarbeid i CEPT (Conférence Européenne des Administrations des Postes et des Télécommunications). PT utfører sekretariatsfunksjonen for CEPT i den tiden Norge har formannskapet fra oktober 1998 til oktober 2001. Posten «Internasjonalt samarbeid» omfatter utgifter til reiser, medlemsavgifter i internasjonale organisasjoner, møter arrangert av PT samt representasjon.

NOTE 9 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Andre driftskostnader innbefatter følgende:
(Alle beløp i hele tusen kroner)

	Regnskap 2000	Budsjett 2000	Regnskap 1999	Regnskap 1998
Maskiner/inventar/utstyr	5.415	3.922	5.713	3.164
Forbruksmaterieil	1.769	1.721	2.061	2.622
Kursavgifter	1.919	2.420	1.379	2.006
Kommunikasjonsutgifter	1.884	2.012	1.895	1.988
Kunngjøringer	2.312	2.010	2.927	1.846
Vedlikeholdsutgifter	7.804	9.259	7.982	7.251
Trykningsutgifter	938	1.660	1.150	1.153
Distribusjonsutgifter	510	758	672	1.180
Fagmessig informasjon	1.675	1.540	1.962	1.399
Diverse utgifter	552	1.783	895	711
Totalt	24.778	27.085	26.636	23.320

NOTE 10 STORE INVESTERINGER

PTs investeringer er i stor grad konsentrert om utvikling av nye fagsystemer. Videre er det anskaffet nye måleinstrumenter og utstyr til kontrollvirksomheten og foretatt kjøp av to nye biler med utstyr for frekvens- og radiostøymålinger i 2000.

NOTE 11 UTGIFTER STATENS TELEFORVALTNINGSRÅD

PT har regnskapsføreransvaret for Statens teleforvaltningsråd. Utgiftene til Statens teleforvaltningsråd dekkes av PTs gebyrinntekter. Teleforvaltningsrådet behandler klager på vedtak fattet av Post- og teletilsynet.

NOTE 12 UBRUKTE MIDLER OVERFØRT TIL NESTE ÅR

Da PT er selvfinansierende, skal de totale inntektene balansere med de totale utgiftene. Beløp som overføres fra et år til et annet, skal ha inntektsdekning i innværende år. Overførte beløp kan kostnadsføres det påfølgende år uten tilsvarende inntektsdekning dette året. PT har derfor bedt om at 9,058 mill. kroner av ubrukte midler overføres fra 2000 til 2001. Beløpet gjelder planlagte og igangsatte investeringer som først vil bli utbetalt i 2000 samt ubrukte midler til drift.

NOTE 13 OVERFØRING TIL STATSKASSEN

PT er pålagt å forvalte og kreve inn gebyrer for salg av 5-sifrete numre. PT skal få dekket sine utgifter til administrasjon og drift i forbindelse med denne oppgaven. Inntekter utover dette overføres til statskassen. Denne overføringen beløper seg til 5,2 mill. kroner i 2000.

TELEFON- OG EPOST-ADRESSER

Direktør **Willy Jensen**
22 82 46 01 • willy.jensen@npt.no

Informasjonsdirektør **Anne Marie Storli**
22 82 46 05 • anne.marie.storli@npt.no

Avdelingsdirektør **Bjørnar Gundersen**
22 82 47 31 • bjornar.gundersen@npt.no

Avdelingsdirektør **Knut Bryn**
22 82 48 51 • knut.bryn@npt.no

Avdelingsdirektør **Geir Jan Sundal**
22 82 48 17 • geir.sundal@npt.no

Avdelingsdirektør **Torstein Olsen**
22 82 46 71 • torstein.olsen@npt.no

Avdelingsdirektør **Jan Graff**
22 82 48 01 • jan.graff@npt.no

Avdelingsdirektør **Eugen Landeide**
22 82 46 04 • eugen.landeide@npt.no

POST- OG TELETILSYNETS REGIONKONTORER

Arendal

Serviceboks 702, 4808 Arendal
Telefon: 37 06 10 70
Telefaks: 37 03 55 30

Bergen

Bradbenken 1, 5003 Bergen
Telefon 55 36 57 90
Telefaks 55 31 39 43

Hamar

Strandveien 151 A
Postboks 1086, 2305 Hamar
Telefon 62 53 88 50
Telefaks 62 51 28 82

Lillehammer

Kirkegata 45, 2609 Lillehammer
Telefon 61 25 50 00
Telefaks 61 25 50 02

Comlab

Laboratoriet i Post- og teletilsynet
Instituttveien 23 (Gåsevikveien 8 f.o.m. 11.06.2001)
Postboks 96
N-2027 Kjeller
Tlf: + 47 22 82 49 00
Fax: + 47 22 82 49 90
comlab@npt.no

Lødingen

Televeien 3
Postboks 14, 8551 Lødingen
Telefon 76 93 59 50
Telefaks 76 93 59 51

Ski

Postboks 102, 1401 Ski
Telefon 64 85 63 00
Telefaks 64 87 07 16

Stavanger

Tjensvolltorget 25
Postboks 1173 Hillevåg
4095 Stavanger
Telefon 51 59 80 70
Telefaks 51 59 38 88

Sundbyfoss

Kaarbyveien
Postboks 45, 3090 Hof
Telefon 33 09 58 60
Telefaks 33 05 81 29

Trondheim

Vestre Rosten 78, 7075 Tiller
Telefon 72 89 87 00
Telefaks 72 88 11 72

Ålesund

Keiser Wilhelmgate 34
6003 Ålesund
Postboks 234, 6001 Ålesund
Telefon 70 12 69 20
Telefaks 70 12 03 48

PT I SAMFUNNET

